

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/124/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112229018
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8112229018.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Anny Ilčinovej v právnej veci žalobcu P. W., bytom W. X, právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sovietskych hrdinov 163/66, Svidník proti žalovanej Slovenskej republike - Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, o zaplatenie 452,01 Eur istiny s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 13C/183/2012-88 zo dňa 18. 03. 2013 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo vyhovujúcich výrokoch a vo výroku o trovách konania.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia 51,19 na účet JUDr. Igora Šafranka v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 452,01 Eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne od 09. 06. 2012, ako aj uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 46,73 Eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne od 09. 06. 2012 do zaplataenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 406,99 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcu.

V odôvodnení poukázal na obsah spisu, stanovisko účastníkov konania, obsah pripojených listinných dôkazov a uviedol, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Úradu justičnej a kriminálnej polície Prešov zo dňa 18. 08. 2005 bolo začaté trestné stíhanie pre trestný čin sexuálneho násillia podľa § 241a ods. 1 Trestného zákona z dôvodu, že zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že od 08. do 12. 07. 2005 v rozličnej dennej a nočnej dobe žalobca P. W. nútil spoluväzňa P. W. z F. A. Q., aby ho rukou ukojil. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Úradu justičnej a kriminálnej polície Prešov zo dňa 03. 11. 2005 bolo začaté trestné stíhanie proti žalobcovi pre trestný čin sexuálneho násillia. Proti tomuto uzneseniu žalobca podal sťažnosť, na základe ktorého okresný prokurátor sťažnosť ako nedôvodnú zamietol. Následne po podaní obžaloby bol rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 09. 11. 2010 žalobca spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutok stal, pre ktorý je obžalovaný trestne stíhaný. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 15. 06. 2012 s tým, že odvolanie, ktoré podal okresný prokurátor bolo vzaté späť, čo Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 15. 06. 2011 vzal na vedomie.

Následne listom zo dňa 05. 12. 2011 žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky z titulu trov obhajoby, ktoré špecifikoval vo výške 452,01 Eur a podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka si uplatnil nárok - odmenu za právnu službu v súvislosti s uplatnením nároku na náhradu škody v rámci predbežného prerokovania nároku vo výške na 93,46 Eur. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky žalobcovi listom zo dňa 03. 05. 2012 oznámilo, že nie je oprávneným orgánom konať za štát vo veciach náhrady škody v prípadoch, ak trestné konanie skončilo oslobodeným spod obžaloby. Z uvedených dôvodov preto bola jeho žiadosť odstúpená na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky.

Následne súd citoval ust. § 3, § 5, § 6, § 15, § 16 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ďalej len zákona č 514/2003 Z. z., ako aj ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a uviedol, že vykonaným dokazovaním považoval za preukázané, že žalobca bol trestne stíhaný v konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Úradu justičnej a kriminálnej polície Prešov a následne na Okresnom súde Prešov a Krajskom súde v Prešove. Rozhodnutím Okresného súdu Prešov bol spod obžaloby oslobodený. Počas trestného stíhania si zvolil advokáta, pričom trovy obhajoby žalobcu predstavujú 452,01 Eur, ktorých výšku žalovaný nespochybňoval. Vo vzťahu k namietanej pasívnej legitímácii žalovaného súd uviedol, že aj keď uznesenie o vznesení obvinenia nadobudlo právoplatnosť a nikdy nebolo formálne žiadnym orgánom zrušené, súd bol toho názoru, že má rovnaké následky ako zrušenie tohto uznesenia ako nezákonné, lebo žalobca bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že nebolo preukázané, že spáchal trestný čin. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4M Cdo 15/2009, z ktorého vyplynulo, že aj následky ktoré boli priznané zastavaniu trestného stíhania je potrebné priznať aj pre oslobodenie spod obžaloby.

Súd považoval za preukázané, že nezákonným rozhodnutím žalobcovi bola spôsobená škoda, t. j. zmenšenie majetku v trestnom konaní, lebo bol zastúpený advokátom a z titulu trov obhajoby musel zaplatiť 452,01 Eur. Za uvedenú škodu zodpovedá štát, s tým, že splatnosť pohľadávky nastala po uplynutí 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, ak nárok neuspokojil príslušný orgán. 6-mesačná lehota začala plynúť 06. 12. 2012 a od 09. 06. 2012 je žalovaný v omeškaní, preto súd priznal žalobcovi aj úrok z omeškania. Celkom z titulu náhrady škody súd priznal žalobcovi náhradu vo výške 452,01 Eur spolu s úrokom z omeškania od 09. 06. 2012 vo výške 9 % ročne.

Vo vzťahu k nároku na náhradu za poskytnutú právnu službu z titulu príslušenstva pohľadávky, ktorým sú náklady spojené s uplatnením pohľadávky v zmysle ust. § 121 Občianskeho zákonníka, súd priznal náhradu vo výške 46,73 Eur, a to za jeden úkon právnej služby z hodnoty 452,01 Eur vo výške 31,34 Eur a náhradu režijného paušálu vo výške 7,41 Eur, ako aj 20 % daň z pridanej hodnoty vo výške 7,79 Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % od 09. 06. 2012 do zaplatenia. Žalobu v prevyšujúcej časti ohľadne úrokov z omeškania zamietol z dôvodu, že si žalobca uplatňoval úroky z omeškania od 04. 05. 2012.

Vo vzťahu k námietke nedostatku pasívnej legitímácie súd poukázal na to, že v danom prípade sú uplatnené nároky vyplývajúce z nezákonného rozhodnutia Okresného riaditeľstva Policajného zboru, a preto za štát malo konať Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Nárok bol uplatnený už 05. 12. 2011, a preto v súlade s vtedy účinným zákonom je konajúcim orgánom za štát Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

O trovách konania účastníkov súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že priznal úspešnému žalobcovi náhradu trov konania z titulu trov právneho zastúpenia, celkom vo výške 406,99 Eur, ktorých výšku špecifikoval. Súd nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia za podanie zo dňa 14. 01. 2013, ktorým právny zástupca len odstraňoval nedostatky podanej žaloby. Uviedol, že uvádzané skutočnosti mohli byť a mali byť súčasťou už podanej žaloby a že takéto doplnenie žaloby nepovažoval za účelný postup, ani účelne vzniknuté trovy.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalovaný. Namietal nesprávne právne posúdenie. Poukázal na to, že rozhodnutím meradlom opodstatnenosti, teda aj zákonnosti začatia a vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania, a preto nemožno paušálne považovať za nezákonné každé vznesenie obvinenie, ktoré vyústilo v právoplatne odsudzujúci rozsudok obvineného. Vždy je potrebné v každej trestnej veci prihliadať na konkrétne okolnosti daného prípadu a zvážiť aj priebeh trestného konania z hľadiska vývoja dôkaznej situácie, ako aj základných zásad trestného konania. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 8Co/251/2010, ako aj na nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. III. ÚS 162/2002. Ďalej poukázal na rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 18C/194/2002, z ktorého vyplynulo, že v súvislosti s namietanou pasívnou legitímáciou v spore, v ktorom konaní súd konal s Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky ako orgánom konajúcim v mene Slovenskej republiky. Ďalej namietal, že v danej veci neboli zistené skutočnosti, ktoré by potvrdzovali, resp. preukazovali nesprávny úradný postup vyšetrovateľa, dôsledkom ktorého bolo vydané predmetné rozhodnutie, lebo v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky koná vtedy, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ policajného zboru alebo poverený príslušník policajného zboru a prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru alebo povereného príslušníka policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, alebo vyšetrovateľ policajného zboru, alebo poverený pracovník, príslušník policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora. Navrhol zmeniť napadnutý rozsudok a žalobu zamietnuť. Náhradu trov konania si neuplatnil.

Právny zástupca žalobcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že právnym základom uplatneného nároku je nezákonné rozhodnutie, ktorým je vznesené obvinenie, aj keď sa jeho vydanie javilo byť v čase jeho vydania dôvodným a aj keby ho vyšetrovateľ musel vydať. Vo vzťahu k namietanej pasívnej legitímácii žalovaného poukázal na to, že žaloba bola podaná v roku 2012, a preto uplatnenie novely zákona č. 514/2003 Z. z. účinnej od 01. 01. 2013 neprichádza do úvahy. Zároveň podotkol, že novela žiadnym spôsobom nezmenila znenie ust. § 4 ods. 1 písm. m) zákona č. 514/2003 Z. z. a navyše predbežným prejednaním nároku sa zaoberalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a až po ňom Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Z tohto dôvodu navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania, ktoré špecifikoval.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 Občianskeho súdneho poriadku, bez nariadenia pojednávania s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli súdu, ako aj internetovej stránke od 12. 03. 2014 (§ 214 ods. 2 v spojení s ust. § 156 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Z obsahu spisu, ako aj odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvého stupňa, na ktoré poukazuje.

K odvolaniu žalovaného uvádza, že namietané nesprávne právne posúdenie, t.j. pasívne legitimovaného subjektu konajúceho za štát pri uplatnenom nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu nebolo dôvodné. Základom nároku je nezákonné rozhodnutie, a to vydané uznesenie o vznesení obvinenia proti žalobcovi, ktoré sa stalo nezákonným z dôvodu, že následne na

základe rozhodnutia súdu sa preukázalo, že pre trestné stíhanie žalobcu neboli splnené podmienky, t. j. žalobca bol spod obžaloby oslobodený. Súd prvého stupňa správne posúdil zodpovednosť štátu ako objektívnu zodpovednosť a skúmal splnenie zákonných a predpokladov pre priznanie nároku na náhradu škody. Uzavrel, že aj rozhodnutie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia je v prípade zodpovednosti štátu za škodu, treba posudzovať ako nezákonné ak sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu. Podstatnou otázkou, ktorá ostala sporná a je namietaná aj v odvolacom konaní je pasívna legitímácia orgánu konajúceho za štát. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že v danom prípade je oprávnený orgán konať za štát konajúce Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, lebo je namietané rozhodnutie v trestnom konaní a rozhodnutie príslušného vyšetrovateľa policajného zboru, ktorý vydal uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Navyše žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky, ktorý začal konať, lebo listom zo dňa 03. 05. 2012 postúpilo jeho žiadosť na prerokovanie na náhradu škody na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky.

Odvolací súd súhlasí s názorom právneho zástupcu žalobcu, že v danom prípade minimálne z ust. § 4 ods. 1 písm. m) zákona č. 514/2003 Z. z. je daná oprávnenosť orgánu konajúceho za štát, t.j. žalovaného, ktorý začal vo veci prvý konať ako aj v súlade s ust. § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z.. Je pravdou, že novela zákona č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 01. 01. 2013 neobsahuje prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01. 01. 2013, a preto súd poukazoval na právnu úpravu v znení účinnom do 31. 12. 2012 § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci koná v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán policajného zboru. Žalobca bol oslobodený spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Prešov sp zn. 1T/116/2006 zo dňa 09. 11. 2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1To/17/2011 zo dňa 15. 06. 2011 dňom 15. 06. 2011, t. j. za účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z. v znení platnom do 31. 12. 2012. Odlišnou úpravou ust. § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení novely vykonanej zákonom č. 412/2012 Z. z., účinnej od 01. 01. 2013, sa súd prvého stupňa náležite vysporiadal v odôvodnení rozhodnutia. Navyše zohľadnil, že nárok na predbežné prerokovanie nároku bol žalobcom uplatnený na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky, t. j. žalovaný, ktorý vo veci začal konať ako prvý, a preto je orgánom konajúcim za štát v zmysle ust. § 4 ods. 1 písm. b), resp. písm. m) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení novely účinnej od 01. 01. 2013.

Iné namietané skutočnosti žalovaným ohľadne výšky priznanej náhrady, vrátane príslušenstva pohľadávky neboli, a preto odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v súlade s ust. § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania, ktorý taktiež namietaný nebol (§ 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a zásadou úspechu žalobcu v odvolacom konaní (§ 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), ktorému bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby z hodnoty 498,74 Eur vo výške 34,85 Eur (§ 10 ods. 1, § 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ďalej len citovanej vyhlášky). Súčasťou priznanej náhrady je náhrada režijného paušálu vo výške 7,81 Eur (§ 16 ods. 3 citovanej vyhlášky), ako aj DPH zo sumy 42,66 Eur vo výške 20 %, t. j. v sume 8,53 Eur, lebo právny zástupca žalobcu preukázal, že je platcom DPH (§ 18 ods. 3 citovanej vyhlášky). Celkom z titulu náhrady trov odvolacieho konania bola priznaná náhrada vo výške 51,19 Eur, k zaplateniu ktorých odvolací súd zaviazal žalovaného, ktorý v odvolacom konaní nebol úspešný. Povinnosť žalovaného nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania vyplýva z titulu trov právneho zastúpenia vyplýva z ust. § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.